

Brabant 1653

Holland Baroque

Brabant 1653

Gemert Gradual

1	Jesu Redemptor omnium	4. 46
	Gemert Gradual (lost) notation Frans Jespers	

Cornelis Verdonck (1563-1625)

2	Amor Jesu dulcissimus	2. 32
	Laudes Vespertinae, Beatæ Mariæ Virginis 1629, Antwerp	

Benedictus à Sancto Josepho (1642-1716)

3	Magnificat	6. 53
	Op. V no. 3	

Gregorian Chant

4	Media vita	2. 52
	Processionale juxta usum Fratrum Beatæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo 1711, Antwerp	
	Edition: Benedictus à Sancto Josepho	

Cornelis Verdonck

5	Ave gratia plena	3. 15
	Motet ‘Anna - te Drieën’ 1584	

Gregorian Chant

6	Salve Regina (Dominik Wörner)	2. 48
	Manuale Chori ad usum Fratrum Beatæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo 1721, Brussels	
	Edition: Benedictus à Sancto Josepho	

Benedictus à Sancto Josepho

7	Alma Redemptoris Mater	5.24
	Op. V no. 10	

Carl Rosier (1640-1725)

8	Regina cœli (Alex Potter)	3. 30
	Cantiones Sacræ Op. II 1668, Cologne	

Benedictus à Sancto Josepho

9	Salve Regina (Julie Thyana Roset)	8.42
	Op. V no. 8	
10	Quis me territat? (Dominik Wörner)	8. 16
	Op. VI no. 8	
11	Adagio	2. 18
	Op. VIII no.1	

Herman Hollanders (1595 - ca. 1640)

12	O vos omnes	4. 16
	Parnassus Ecclesiasticus 1631, Antwerp	

Herman Finkers (1954)

13	Ave Maria (Julie Thyana Roset)	2. 34

Benedictus à Sancto Josepho

14	Tantum ergo	6. 20
	Op. IX no. 11	

Total playing time: 64. 28

Reconstructions by Judith and Tineke Steenbrink

Benedictus à Sancto Josepho:

Opus V, Completoriale melos musicum 2, 3, 4 vocibus et 2, 3 vel 5 instrumentis
decantandum, Lucas de Potter 1678, Antwerp

Opus VI, Encomia sacra musice decantanda 1, 2, 3 vocibus et 2, 3, 4 et 5 instrumentis,
Arnold van Eynden 1683, Utrecht

Opus VIII, Orpheus Elianus a Carmelo in orbem editus a 2 violinis et basso viola cum basso
continuo, Estienne Roger 1698, Amsterdam

Opus IX, Missa sacris ornata canticis 1, 2, 3 vocibus et 1, 2, 3, 4 et 5 instrumentis,
Estienne Roger 1701, Amsterdam

Musicians

Violin

Judith Steenbrink
Anna Jane Lester
Chloe Prendergast

Viola

Emma van Schoonhoven

Basse de violon

Tomasz Pokrzywiński

Archlute

Christoph Sommer

Dulcian

Kim Stockx

Harp

Emma Huijsser

Organ, harpsichord and virginal

Tineke Steenbrink
Haru Kitamika

Cantus

Julie Thyana Roset
Deborah Cachet

Altus

Alex Potter

Tenor

Mirko Ludwig
Carlos Negrín López

Bassus

Dominik Wörner

Artistic leaders

Judith and Tineke Steenbrink

Chorus

Judith, Anna Jane, Chloe, Emma, Kim,
Emma and Tineke

Brabant 1653

Noord-Brabant in de 17de eeuw

Voor dit album onderzocht Holland Baroque het Noord-Brabantse 17de-eeuwse geestelijke repertoire. Bezoeken aan kloosterbibliotheken in Boxmeer, Sint Agatha en het Kreisarchiv Kleve (Duitsland) leverden een schat aan repertoire en kennis op. Naast partituren ontsloot dit onderzoek een wereld van zangertjes, kwezelkens, of wat men in Holland klopjes noemde. Het poortje uit 1653 van het Karmelietenklooster te Boxmeer staat er nog steeds. Dit is de plek waar Benedicto à Sancto Josepho, componist en hoofdrolspeler van dit album, zijn leven doorbracht. Wat ons betreft dé toegangspoort naar een hemels archief waar het goed toeven is temidden van Brabantse schoonheid.

Het Brabantse katholieke muziekleven uit de 17de eeuw kwam tijdens ons onderzoek via talloze beschrijvingen tot leven, samen met een grote hoeveelheid aan nooit eerder

uitgevoerde geestelijke werken. Dit album is slechts een kleine greep uit een omvangrijk oeuvre.

Nederland ging in de 17de eeuw door een historisch interessante, maar moeilijke periode. De onenigheden tussen katholieken en protestanten gingen in alle hevigheid door en in het Zuiden en Oosten was er voortdurend oorlogsgeweld. Na 1648 werd in de gehele Republiek der Verenigde Nederlanden de openbare katholieke eredienst verboden. Het katholieke muzieklandschap vervaagde. In de oude kerken verdween de hoogmis nagenoeg en daarmee de traditie van de katholieke kerkmuziek, maar ook buiten de kerkdeuren werd het stiller. 's-Hertogenbosch kende voorheen talrijke kerken en kloosters. De stad werd in de 16de eeuw niet voor niets 'cleyn Rome' genoemd. De reformatie had enorme gevolgen voor kloosterlingen. Zij werden gedwongen de steden te verlaten. Velen vonden hun toevlucht in katholieke enclaves, zoals het Land van Ravenstein, de

Rijksheerlijkheid Gemert of de Baronie van Boxmeer, waar de regels en wetgeving van de Republiek niet golden.

De Brabantse bevolking hield ten tijde van de Republiek vast aan haar katholieke tradities. Op zondagochtend vond je tien protestanten in de dorpskerk en 200 katholieken in een schuurkerk aan de rand van het dorp. Katholieke vieringen werden gedoogd. In de enclaves werden op kostscholen zangertjes of zogenaamde koralen geschoold tot zanger. Ze woonden in een huis van de kerk, volgden de Latijnse school en kregen muziekonderwijs. Zij leerden daar twee soorten gezangen: het gregoriaans en het vrome lied. Het waren die jongens die dagelijks de mis, en op zon- en feestdagen ook metten, vespers en het lof in kloosters meezongen.

Daarnaast schoten ook 'kwezelkens' te hulp. Deze 'geestelijke maagden', die overigens niet zoals zusters in een kloostergemeenschap leefden, leerden

Latijn, gregoriaans zingen en notenlezen. Daarnaast leerden sommigen ook de viool en het orgel bespelen. Frans Jespers (musicoloog): 'Tijdens mijn eigen onderzoek was ik verrast door de ontdekking dat de kerkkoren in de schuil- en schuurkerken, net als in de enclaves, al vanaf het derde kwart van de 17de eeuw actief waren. Dit betekent dat veel van de huidige kerkkoren al ruim drie eeuwen onafgebroken bestaan, dikwijls zonder dat ze dat nu nog weten.'

Benedictus à Sancto Josepho

De centrale figuur op dit album is Benedictus à Sancto Josepho (geboren Benedictus Buns, 1642-1716). Hij was dé Brabantse organist, orgeladviseur en componist. Zijn omvangrijke oeuvre werd over heel Europa verspreid. Zo werd hij in Frankrijk 'le grand carme' genoemd en hoe beroemd hij was, is op te maken uit de necrologie van het Karmelietenklooster 'organista subprior ac Musicæ componista famosissimus'. Als subprior was hij verbonden aan het

Karmelietenklooster te Boxmeer, en vanuit deze functie heeft hij veel gereisd naar bijvoorbeeld Utrecht, Scheveningen en Antwerpen. Graaf Oswald III van den Bergh was zijn beschermheer en opdrachtgever. Veel van zijn werken heeft hij aan van den Bergh opgedragen. Benedictus à Sancto Josepho was lid van het Collegium Musicum Ultrajectinum (Utrechtse Muziek College). Uit zijn omvangrijke oeuvre met voornamelijk geestelijke werken komt naar voren dat hij uitstekend op de hoogte was van het Europese muziekleven. Naast componeren heeft Benedictus à Sancto Josepho zich ook ingezet voor het behoud van het gregoriaans van zijn orde. In het Karmelietenklooster in Boxmeer is nog steeds een Processionale van zijn hand te vinden.

Graduale van Gemert

Het 'Jesu Redemptor omnium' (componist onbekend) komt uit een katern bestaande uit meerstemmige gezangen in handschrift, gevonden achterin een 17de-eeuwse

Graduale Romanum uit Gemert. Het boek is uniek omdat de oorspronkelijke gebruiker een aantal gregoriaanse gezangen heeft voorzien van becijferde bas en verhogingen van leidtonen. Dit is een zeldzaam gegeven. De becijfering toont dus aan dat het gregoriaans begeleid werd door harmonieën op het orgel. Ook Benedictus à Sancto Josepho noteerde het gregoriaans deels met verhoogde leidtonen, te horen bij het Salve Regina en Media vita. 'Media vita in morte sumus' (temidden van het leven zijn wij in de dood), gekend als 'Antiphona pro Peccatis' of 'de Morte' is een gregoriaanse melodie die werd gezongen ten tijde van crises, zoals epidemie, hongersnood of oorlog.

De Brabantse stijl

Tineke Steenbrink: 'Terwijl we dit repertoire onderzochten, begonnen we de eigenheid van de Brabantse stijl te herkennen. Verdonck, Rosier, Hollanders en natuurlijk Benedictus à Sancto Josepho hebben een unieke manier om de tekst tot uitdrukking

te brengen. Niet over-dramatisch of overdadig, maar wel sterk emotioneel. Het is een herkenbare stijl die erg expressief is. In alle motetten is dat te horen. Deze muziek kenmerkt zich door een pure expressiviteit en tegelijkertijd een lichte speelsheid.'

Herman Finkers

Tijdens de zoektocht naar de Brabantse stijl begonnen we ons af te vragen hoe een eigentijdse componist een geestelijke melodie zou schrijven. Toen we aan Herman Finkers vroegen naar zijn Ave Maria zei hij: 'Wat een eervol verzoek. Maar een 17de-eeuws album knapt er echt niet van op als ik er tussen gezet word.' Wij vonden het in intentie heel zuiver aansluiten. Biddend zingen overstijgt de eeuwen, en het Ave Maria heeft een pure toewijding die óók bij Benedictus à Sancto Josepho hoorbaar is. Finkers ging akkoord. Net als bij zijn 17de-eeuwse Brabantse collegæ wordt Maria hier direct bezongen. Dit lied gaat niet óver haar, het lied richt zich direct tot haar. Door

de eeuwen heen is het een goed Brabants gebruik om Maria te vereren. Meimaand of niet, 'bij het zingen gaat er niets boven Maria'. Finkers is natuurlijk niet Brabants maar het lied sluit aan in deze traditie.

Tot slot

Tineke Steenbrink: 'Het in kaart brengen van je eigen muzikale landschap is ontzettend spannend. Judith en ik zijn opgegroeid in Oeffelt, vlakbij Boxmeer. In Nederland denken we dat er behalve Sweelinck een muzikaal moeras was in de 17de eeuw. Bij de protestantse gemeenschap werd er inderdaad nauwelijks waarde aan nieuw religieus repertoire gehecht. De situatie onder de rivieren heeft wel degelijk componisten en musici van statuus voortgebracht. Toen we in 2004 de triosonates van Benedictus à Sancto Josepho opnamen, waren we al geraakt door zijn eigenheid en zeggingskracht. Na het opnemen van *Brabant 1653* zouden we nog veel meer repertoire willen ontdekken.'

Judith Steenbrink: 'Musicologen zoals Frans Jespers, Frits Noske en Rudolf Rasch hebben in de tachtiger jaren van de vorige eeuw veel betekend voor het in kaart brengen van het Nederlandse muziekleven. Daarnaast onderzochten zij de gebruiken van kerkelijke processies, hoe een mis werd gevierd en hoe gregoriaans meerstemmig werd gezet. Wij vinden het belangrijk deze muziek opnieuw te laten horen. Het Jaar van het Brabantse Kloosterleven 2021 waarin een heel aantal kloosters uit Noord-Brabant zijn eeuwenoude jubileum viert, is een dankbare aanleiding om deze muziek weer tot klinken te brengen. Er is nog zoveel te ontdekken. Moge de oude Boxmeerse poort uit 1653 altijd op een kier blijven staan. Vive 'le grand carme' en zijn Brabantse vrienden!'

Judith en Tineke Steenbrink

Brabant 1653

North Brabant in the 17th century

In preparation for this album, Holland Baroque conducted research on the 17th-century religious repertoire from the Dutch province of North Brabant. Visits to monastic and convent libraries in Boxmeer, St Agatha and the district archives in Kleve (Germany) revealed a wealth of repertoire and a fascinating history: in addition to the scores themselves, we discovered the world of singers from that time and learned about the lives of non-cloistered spiritual sisters ('kwezelkens' or 'klopjes' in Dutch). The gate of the Carmelite monastery in Boxmeer from 1653 is still located there. This is the place where Benedicto à Sancto Josepho, composer and protagonist of this album, spent his life. As far as we are concerned, it is the gateway to a heavenly archive where the good life is in the midst of Brabant's beauty.

A multitude of descriptions brought to life the musical practices of 17th-century

Catholic Brabant during our research, along with a large quantity of religious works that have never before been performed. This album presents but a small selection from this vast oeuvre.

The 17th century was an historically interesting but turbulent period for the Netherlands. There were constant violent skirmishes between Catholics and Protestants in the South and East. In 1648, Catholic worship was banned in public throughout the United Provinces of the Netherlands, and the Catholic musical landscape faded into the background. High mass — and with it, the tradition of Catholic church music — all but vanished from the old churches, a stillness that also extended beyond the church doors. The Dutch city of 's Hertogenbosch was once home to countless churches, monasteries and convents (earning it the nickname of 'little Rome' in the 16th century), and its residents were greatly impacted by the Reformation. They were forced to leave

the cities. Many sought refuge in Catholic enclaves, such as the Land of Ravenstein, Gemert (an imperial immediacy) or the Barony of Boxmeer — regions that were exempted from the laws of the Republic.

Throughout the era of the Republic, Brabant still held fast to its Catholic traditions. Sunday mornings would see ten protestants attend the local village church while 200 Catholics flocked to the break-away church at the village outskirts. Catholic celebrations were also tolerated. In the enclaves, musically talented boarding-school pupils (known as *koralen*) were trained as singers; they lived in church-owned houses, were schooled in Latin and received a musical education. They were taught two kinds of singing: Gregorian chant and religious song. These were the boys who sang the daily mass, and joined in with the matins, vespers and other monastic services on Sundays and feast days.

Their female counterparts were the *kwezelkens* or *klopjes*: these 'spiritual virgins' did not lead cloistered lives in a convent, but nonetheless learned Latin, Gregorian chant and music notation. Some also learned to play the violin and the organ. Musicologist Frans Jespers comments: 'During my own research I was surprised to discover that, just like those in the enclaves, the choirs singing in the churches secluded in barns and other city dwellings were already active in the third quarter of the 17th century. That means that many extant church choirs have been active for three uninterrupted centuries, a fact of which many are still unaware.'

Benedictus à Sancto Josepho

This album's central figure is the composer Benedictus à Sancto Josepho (born Benedictus Buns, 1642-1716). He was the pre-eminent organist, organ advisor and composer in Brabant at that time, and his sizeable oeuvre was known throughout Europe. In France, for example, he was

Julie Thyana Roset

known as 'le grand carme,' and his fame can be read in the necrology of the Carmelite Monastery: *organista subprior ac Musicæ componista famosissimus*. He was subprior at the Carmelite Monastery in Boxmeer, and it was in this capacity that he travelled often to cities such as Utrecht, Scheveningen and Antwerp. His patron was Count Oswald III van den Bergh, to whom many of his works are dedicated. Benedictus was also a member of the *Collegium Musicum Ultrajectinum* (the Utrecht Musical College). His expansive oeuvre, consisting mainly of religious works, is evidence that he had an excellent knowledge of musical developments throughout Europe. In addition to his compositional duties, Benedictus à Sancto Josepho also fought to retain the Gregorian tradition within his own order, and the Carmelite Monastery in Boxmeer still has a *Processionale* compiled by Buns himself.

The Gemert Gradual

The anonymous 'Jesu Redemptor omnium'

on this album comes from a quire of handwritten polyphonic motets found in the back of a 17th-century *Graduale Romanum* in Gemert. This volume is unique, as its original owner added figured bass and raised leading tones to several of the Gregorian chants — a phenomenon rarely observed. The figures provide early evidence that the chants were sung with harmonic accompaniment on the organ. Benedictus à Sancto Josepho also added raised sevenths to Gregorian chants, which can be heard here in the *Salve Regina* and *Media vita*. 'Media vita in morte sumus' (in the midst of life we are in death), known as the *antiphona pro peccatis* or *de morte*, is a Gregorian melody sung in times of crises such as epidemic, famine, or war.

The Brabant Style

Tineke Steenbrink on the Brabant style: 'As we investigated this repertoire, we slowly came to recognise a distinct Brabant style. Verdonck, Rosier, Hollanders, and of course, Benedictus à Sancto Josepho, all have a unique way of bringing expression

to the text. Though not melodramatic or overblown, it is still deeply emotional. The style is clearly recognisable and very poignant, and can be heard in all of the motets. This music is characterised by a pure expressiveness, and at the same time by a light, almost playful quality.'

Herman Finkers

During our quest for the Brabant style, we began to wonder how a contemporary composer might write a religious melody. When we asked Herman Finkers for his *Ave Maria*, he said: 'I'm honoured to be asked! But surely my music will hardly add any lustre to an album of 17th-century music.' We disagreed, and found the intention of his *Ave Maria* very similar to that of the other works on the album. Sung prayer transcends the centuries, and Finkers' *Ave Maria* communicates the same pure dedication that is evident in the works of Benedictus à Sancto Josepho. So Finkers agreed. As in the works of Finkers' 17th-century colleagues, Maria here is the object of the singers'

plea. Rather than being *about* her, the work addresses her directly. Maria worship has remained a well-respected custom in Brabant throughout the centuries – Maytide or no, 'when singing there is nothing above Maria'. While not hailing from Brabant himself, Finkers' setting reflects this tradition nonetheless.

In conclusion

Tineke Steenbrink continues: 'Charting one's own musical landscape is a thrilling experience. Judith and I grew up in Oeffelt, not far from Boxmeer. In our country, there's a belief that besides Sweelinck, the Netherlands was a bit of a musical morass in the 17th century. And while it is true that Protestant communities attached little value to newly-composed religious repertoire, the climate south of the three major Dutch rivers did manage to produce composers and musicians of repute. When recording Benedictus à Sancto Josepho's trio sonatas in 2004, we were already moved by the unique character and impact of his music.

Mirko Ludwig and Deborah Cachet

After recording the works on *Brabant 1653*, we are eager to explore much more repertoire.'

Judith Steenbrink concludes: 'In the 1980s, musicologists including Frans Jespers, Frits Noske and Rudolf Rasch did much to document musical life in the Netherlands. They also researched the customs surrounding church processions, mass celebrations and polyphonic settings of Gregorian chant. We believe it is important for this music to be heard. The Year of the Brabant Monasteries and Convents 2021, in which many such institutions in North Brabant are celebrating their centuries-old existence, is a wonderful opportunity to have this music performed again. There is still so much to discover. May the old Boxmeer gate from 1653 always be left ajar. Vive 'le grand carme' and his Brabant friends!'

Judith and Tineke Steenbrink
(translation: Brent Annable)

Holland Baroque

Holland Baroque is an original and innovative baroque orchestra. The musicians use their instruments to sing, dance, cry, and laugh through tradition, innovation, surprise, and a dash of entertainment. Founded in 2006, Holland Baroque has worked with many soloists, composers, choirs, and theatre producers.

Encounters with soloists often result in warm friendships and unlock new worlds of sound. The easy blend of Eric Vloeimans' velvety sound with the cornetto shows us that baroque is now. Together this trumpet whisperer and Holland Baroque were awarded an Edison for their album *Carrousel*. Touring with piano virtuoso Leszek Możdżer proved that in a baroque orchestra the score can keep changing when the composer is improvising among the musicians. Cellist Giovanni Sollima wrote compositions for Holland Baroque that could not have been more

Neapolitan: again, a tribute to the past and at the same time as current as today's news. Holland Baroque and Reinbert de Leeuw became close friends during their quest for his truth behind Bach's *St. Matthew Passion*. Cherry Duyns made a documentary about this process, which was shown in cinemas for months. Bach in the cinema: a unique event.

Tineke and Judith Steenbrink are the artistic team and beating heart of the ensemble. These baroque twins curate the ensemble's sound, create original programmes, and rewrite repertoire according to Holland Baroque's style. After years of musical encounters it is crystal clear to us: baroque can be found in many places. Baroque is now.

Holland Baroque has shared the stage with Daniël Lohues, Wu Wei, Reinbert de Leeuw, Giovanni Sollima, London Community Gospel Choir, Lars Ulrik Mortensen, Hidemi Suzuki, Amandine Beyer, Nederlands

Kamertoer, Cappella Amsterdam, Radialsystem, Orkater, Marco Ambrosini, Dorothee Mields, Toshio Hosokawa, Nico Muhly, and many others.

Kim, Tineke, Judith, Chloe, Anna Jane, Emma and Haru

Jezus, verlosser van allen,
 — Ik smEEK u — bevrijd ons van alle smet van onze fouten
 Door uw bloed.
 Maak ons deelgenoten van uw glorie.
 Verhef ons hart, o Heer,
 Heer Jezus, naar de hemel, naar de hemel.
 Gegroet Jezus, koning van de glorie,
 Prijs van onze verlossing.

Eer zij u, Heer,
 Die als kind werd geboren uit een maagd.
 Eer zij U, Heer.
 Gij leeft en heerst zonder einde
 Heer Jezus, leid ons door uw zoetheid
 Langs de weg van genade
 Naar het eeuwige rijk van uw glorie.

Jezus, zoetste minnaar,
 En naar waarheid de aangenaamste.
 Meer dan duizendmaal allerwelkomst,
 Hoe zijn wij in staat dit te zeggen.

Jesu Redemptor omnium

Jesu Redemptor omnium,
 Ab omni labe, quæso, crimum
 Tuo nos lava sanguine.
 Consortes nos fac tuæ gloriæ.
 Eleva cor nostrum, Domine,
 Domine Jesu, in cælum, in cælum.
 Ave Iesu, Rex gloriæ,
 Pretium redemptionis nostræ.

Gloria tibi Domine,
 Qui puer genitus de virgine.
 Gloria tibi Domine.
 Vivis et regnas sine fine,
 Domine Iesu tua dulcedine
 Duc nos per statum gratiæ
 Ad æterna regna tuæ gloriæ.

Amor Jesu dulcissimus

Amor Jesu dulcissimus,
 Et vere suavissimus.
 Plus millies gratissimus
 Quam dicere sufficimus.

Jesus, Redeemer of all,
 Of all stain of our trespasses,
 Free us by your blood
 Make us participants of your Glory
 Lift our hearts, o Lord,
 To heaven.
 Hail Jesus, king of Glory,
 The price of our redemption.

Glory to you, Lord, who — as a child —
 Was born from the maiden
 Glory to you, Lord
 Who lives and reigns without end.
 Lord Jesus, by your sweetness
 Lead us through your mercy
 To the eternal realm of your glory.

Jesus, my sweetest love
 And truly so enchanting,
 More than a thousand times most welcome:
 How to rightly put this into words.

Die liefde... Hoe sterk is die liefde.

Ik verlang naar u duizendmaal,
Mijn Jezus, wanneer zal U komen,
Wanneer zal U mij verheugd maken,
O mijn enige schoonheid.
Die liefde... Hoe sterk is die liefde.

Waar ik ook ben geweest,
Verlang ik ernaar dat Jezus bij mij is.
Hoe blij wanneer ik U zal hebben gevonden
Hoe gelukkig wanneer ik U zal hebben vastgehouden.
Die liefde... Hoe sterk is die liefde.

Amor, quam fortis est amor.

Desidero te millies,
Mi Jesu quando venies,
Me lætum quando facies,
O mea sola facies.
Amor, quam fortis est amor.

Quocumque loco fuero,
Mecum Jesum desidero.
Quam lætus cum invenero,
Quam foelix cum tenuero.
Amor, quam fortis est amor.

This love... how strong this love.

I long for you a thousandfold,
My Jesus, when will you come?
When will you make me glad
O my only beauty.
This love... how strong this love.

Wherever I have been,
I long for Jesus with me.
How glad shall I be when I've found you
How happy when I've held you.
This love... how strong this love.

3

Magnificat

Mijn ziel verheerlijkt de Heer.
En mijn geest is gaan juichen bij mijn God, die mijn redder is,
Omdat hij rekening heeft gehouden met de lage komaf van zijn
dienares.
Want zie, op grond hiervan zullen alle toekomstige generaties mij
gelukzalig noemen,
Omdat hij, die machtig is, grote zaken aan mij gedaan heeft en
heilig is zijn naam.
En er is mededogen van hem van nageslacht tot nageslacht voor

Magnificat anima mea Dominum.
Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillæ suæ.
Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes
generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens est, et
sanctum nomen ejus.
Et misericordia ejus a progenie in progenies
timentibus eum.

My soul proclaims the greatness of the Lord.
My spirit rejoices in God my Saviour,
For He has looked with favour on His
humble servant.
From this day all generations will call me
blessed,
The Almighty has done great things for me,
And holy is His Name.
He has mercy on those who fear Him

wie hem vrezen.
Hij heeft zijn macht laten gelden met zijn sterke arm; hij heeft de
hooghartigen vanwege de instelling van hun hart uiteengeslagen.
Hij heeft de machtigen afgezet van hun troon en de nederigen
verheven.
De hongerigen heeft hij weer vervuld met goede zaken en de rijken
heeft hij met lege handen weggestuurd.
Hij heeft Israël, zijn kind, op zich genomen,
Omdat hij zijn eigen mededogen indachtig was,
Zoals hij heeft gesproken tot onze voorvaders, Abraham en diens
zaad tot in de eeuwen.
Glorie aan de Vader en aan de Zoon en aan de Heilige Geest,
Zoals het was in den beginne en nu en altijd en in der eeuwen der
eeuwen. Amen.

Fecit potentiam in brachio suo; dispersit
superbos mente cordis sui, mente cordis
sui.
Deposuit potentes de sede et exaltavit
humiles.
Esurientes reple (sic) bonis, et divites dimisit
inanes.
Suscepit Israël, puerum suum,
Recordatus misericordiæ suæ,
Sicut locutus est ad Patres nostros,
Abraham et semini ejus in sæcula.
Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto,
Sicut erat in principio et nunc et semper et
in sæcula sæculorum. Amen.

In every generation.
He has shown the strength of his arm,
He has scattered the proud in their conceit.
He has cast down the mighty from their
thrones,
And has lifted up the humble.
He has filled the hungry with good things,
And the rich He has sent away empty.
He has come to the help of His servant Israel
For He has remembered his promise of mercy,
The promise He made to our fathers,
To Abraham and his children for ever.
Glory to the Father, and to the Son, and to
the Holy Spirit,
As it was in the beginning, is now, and will be
for ever. Amen.

4

Media Vita

Temidden van het leven zijn wij in de dood.
Wie zoeken we als helper, behalve U, Heer,
Die door onze zonden met recht boos wordt?
Heilige God, heilig, sterk,
Heilige redder vol medeleven,
Lever ons niet uit aan de bittere dood.

Media vita in morte sumus.
Quem quærimus adiutorem, nisi te, Domine,
Qui pro peccatis nostris juste irascereis?
Sancte Deus, sancte fortis,
Sancte et misericors Salvator,
Amaræ morti ne tradas nos.

In the midst of life we are in death:
Where may we seek succour, but in you, O Lord,
Who with our sins is justly displeased?
Yet, O Lord, most mighty,
O holy and Merciful Saviour,
Deliver us not into the bitter death.

Laat ons niet vallen tijdens onze ouderdom,
Wanneer onze kracht inmiddels zal zijn verflauwd,
Verlaat ons niet, Heilige Heer.

Ne proicias in tempore senectutis,
Cum defecerit virtus nostra,
Ne dereliquas nos, Domine Sancte.

Cast us not away in our old days
As soon as our strength will have withered
away;
Forsake us not, Holy Lord.

5

Ave gratia plena

Wees gegroet, U die vol van genade is,
De Heer is met U,
Gij zijt de gezegende bij de vrouwen,
Gij zijt de gezegende onder de vrouwen,
En gezegend is de Vrucht van Uw schoot.

Ave gratia plena,
Dominus tecum,
Benedicta tu in mulieribus,
Benedicta tu inter mulieres,
Et benedictus Fructus ventris tui.

Hail, full of grace
The Lord is with thee
Blessed art thou amongst women
And blessed is the fruit of thy womb.

6

Salve Regina

Wees gegroet, koningin, moeder van barmhartigheid,
Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet!
Tot u roepen wij, zonen van Eva in ballingschap,
Tot u smeken wij, zuchtend en wenend,
In dit dal van tranen.
Daarom dan, voorspreekster van ons,
Sla op ons die barmhartige ogen,
En toon ons, na deze ballingschap,
Jezus de gezegende vrucht van uw schoot.
O goedertieren, o liefdevolle,

Salve Regina, Mater misericordiæ,
Vita, dulcedo, et spes nostra, salve!
Ad te clamamus, exules filii Evæ,
Ad te suspiramus gementes et flentes
In hac lachrymarum valle.
Eya ergo Advocata nostra, illos tuos
Misericordes oculos ad nos converte.
Et Jesum, benedictum fructum ventris tui,
Nobis post hoc exilium ostende.
Ostende Jesum, o clemens, o pia,

Hail, holy Queen, mother of mercy,
Hail our life, our sweetness, and our hope.
To you we cry, poor banished children of
Eve;
To you we send up our sighs,
Mourning and weeping in this valley of
tears.
Turn, then, most gracious advocate,
Your eyes of mercy toward us;
And after this, our exile,

O zoete maagd Maria!

O dulcis Virgo Maria!

Show unto us the blessed fruit of your
womb, Jesus.
O clement, O loving, O sweet Virgin Mary.

7

Zegenrijke Moeder van de Verlosser,
U die de toegangspoort naar de hemel blijft en de ster van de zee,
Kom ons vallende volk te hulp, dat zich druk maakt om op te
staan:
U, die uw Heilige Vader heeft gebaard — de natuur stond
versteld-,
Een maagd hiervoor en later, vernemend uit de mond van
Gabriël dit « wees gegroet »,
Heb mededogen met ons zondaars.

Alma Redemptoris Mater

Alma Redemptoris Mater,
Quæ pervia cæli porta manes et stella maris,
Succurre cadenti,
Surgere qui curat populo:
Tu quæ genuisti natura mirante tuum
sanctum genitorem,
Virgo prius ac posterius, Gabrielis ab ore
sumens illud Ave,
Peccatorum miserere.

Loving mother of the Redeemer,
Gate of heaven, star of the sea,
Assist your people who have fallen yet strive
to rise again,
To the wonderment of nature you bore your
Creator,
Yet remained a virgin after as before,
You who received Gabriel's joyful greeting,
Have pity on us poor sinners.

8

Koningin van de hemel, verheug u, alleluja.
Omdat Hij, die U waard geweest bent te dragen,
Alleluja,
Verrezen is, zoals Hij gezegd heeft, alleluja,
Bid tot God voor ons, alleluja.

Regina cœli

Regina cœli, lætare, alleluia.
Quia quem meruisti portare,
Alleluia,
Resurrexit, sicut dixit, alleluia,
Ora pro nobis Deum, alleluia.

Queen of heaven, be joyful, alleluia,
Because the one you have been worthy to
bear, alleluia,
Has risen, as he said,
Pray for us to God, alleluia.

	Salve Regina	9
<i>Deze liedteksten zijn al eerder vermeld.</i>		<i>These lyrics have been mentioned before.</i>
	Quis me territat?	10
Wie maakt me bang? Wie gaat te keer en brult? Wie brult en raast? Welke tegenstander wint? Wie maakt me bang, wie verslindt me? Ten strijde, kom ter slachting, Ga te keer, brul door de hele hel heen. In mijn liefde voor Jezus Zal ik de gezwollen draken vertrappen, En ook de listige slangen Ik zal hen vloeren, moedig zal ik strijden. Zie de Heer is voor ons tot een versterkte plaats En een plaats van toevlucht geworden. Kom, haast jullie, wapen jullie rechterhand met vuur, Kom, vecht, bestorm, Gooi fakkels, slinger speren, Zwaai bliksems en schiet pijlen. Hij zal wijken, hij zal uitéengeslagen worden, hij zal op de vlucht	Quis me territat? Quis fremit et rugit? Quis rugit et furit? Quis adversarius prævalet? Quis me territat, quis me devorat? Ad pugnās, ad cædes venite, Sævite, rugite per Hærebi sedes. In Jesu amore meo dracones tumentes, Dolosos serpentes calcabo, Prostrabo, audacter pugnabo. Ecce nobis Dominus in locum munitum Et in locum refugii factus est. Venite, properate, flammis dexterās armate, Venite, properate, impugnate, Jaculate faces, vibrare tela, Librate fulmina et agitate sagittas. Cedet, dissipabitur, effugabitur	Who frightens me? Who rages and roars? Who rages and roars? What kind of adversary prevails? Who rages and devours me? Come to fight, to massacre Rage, roar through hell. Through my love for Jesus, I will trample Upon swollen dragons, Cunning serpents. I will throw them to the ground, boldly I will fight. Behold, the Lord has become a fortress And a place of refuge. Come, make haste, arm your right hand with flames, Come, make haste, lay siege; Throw torches, fling spears,

gejaagd worden,
de wrede tegenstander,
Weg van onze Redder Jezus.

Alleluja, sterke liefde, nooit geknakt
Alleluja, de liefde zal leven, leven zal Jezus.

adversarius
Atrox a facie Salvatoris nostri Jesu.

Alleluja fortis amor numquam læsus;
Alleluja, vivet amor, vivet Jesus, Alleluja!

Hurl lightnings, shoot arrows.
He will yield, will be scattered, will be forced
to flee,
That cruel adversary, away from Jesus, our
Saviour.

Alleluia, strong love, never fractured.
Alleluia, love lives, Jesus lives.

12

O vos omnes

O gij allen die voorbijgaat langs de wegen,
Let op en zie
Of er een lijden zoals mijn lijden is.
Let op, al u volkeren,
En zie mijn lijden.

O vos omnes, qui transitis per viam,
Attendite et videte,
Si est dolor similis sicut dolor meus.
Attendite, universi populi,
Et videte dolorem meum.

O you who walk by on the road,
Pay attention and see,
Is there any sorrow like my sorrow.
Pay attention, all people,
And look at my sorrow.

13

Ave Maria

Wees gegroet, Maria, vol van genade.
De Heer is met U.
Gij zijt de gezegende onder de vrouwen,
En gezegend is Jezus, de Vrucht van Uw schoot.
Heilige Maria, Moeder van God,
Bid voor ons zondaars,

Ave Maria, gratia plena,
Dominus tecum.
Benedicta tu in mulieribus,
Et benedictus Fructus ventris tui, Iesus.
Sancta Maria, Mater Dei,
Ora pro nobis peccatoribus,

Hail Mary, full of grace
The Lord is with thee
Blessed art thou amongst women
And blessed is the fruit of thy womb, Jesus.
Holy Mary, Mother of God,
Pray for us sinners,

Nu en in het uur van onze dood.
Amen.

Laten wij dan, diep gebogen,
Vereren dit zo grote Sacrament:
Moge het oude Testament wijken
Voor de nieuwe aanpak van godsdienst.
Moge het geloof steun bieden
Aan de tekortkoming van de zintuigen.
Aan de Vader, aan de Zoon ook
Moge lof en gejubel zijn,
Heil, eer, tevens kracht
En zegening.
Voor Hem die voortkomt uit Hen beiden,
Moge gelijke lof zijn.
Amen.

Vertalingen: Marco Ketels

Nunc et in hora mortis nostræ.
Amen.

Tantum ergo

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui.
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.
Genitori, Genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio.
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.
Amen.

Now, and at the hour of our death.
Amen.

Down in adoration falling,
Lo! the sacred Host we hail,
Lo! o'er ancient forms departing
Newer rites of grace prevail;
Faith for all defects supplying,
Where the feeble senses fail.
To the Everlasting Father,
And the Son Who reigns on high
With the Holy Ghost proceeding
Forth from Each eternally,
Be salvation, honour, blessing,
Might, and endless majesty.
Amen.

Translations: David Nida

Acknowledgments

PRODUCTION TEAM

Executive producers **Judith Steenbrink, Tineke Steenbrink (Holland Baroque)**
& **Kate Rockett (PENTATONE)**

Recording producer & editor **Carl Schuurbiers**

Recording engineer **Jean-Marie Geijssen (Polyhymnia International B.V.)**

Liner notes **Judith & Tineke Steenbrink** | Translation liner notes **Brent Annable**

Photography **Wouter Jansen**

Dutch translation lyrics **Marco Ketels** | English translation lyrics **David Nida**

Design **Marjolein Coenrady** | Product management **Kasper van Kooten**

This album was recorded at the Wallonian Church, Amsterdam, The Netherlands, in September 2020.

PENTATONE TEAM

Vice President A&R **Renaud Loranger** | Managing Director **Simon M. Eder**

A&R Manager **Kate Rockett** | Product Manager **Kasper van Kooten**

Head of Marketing, PR & Sales **Silvia Pietrosanti**

Holland Baroque would like to thank:

Marga Arendsen, Geerte Brandts, Elena Buchholz, Wim Goossens, Father James, Frans Jespers, Marco Ketels, Veronica Kruijswijk, David Nida, Johan Oosterman, Beate Sturm, Kreisarchiv Kleve, Nederlands Carmilitaans Instituut, Tilburg University Library

Team PENTATONE, Brent Annable, René Coolen, Luuk van Geffen, Jean-Marie Geijssen, Wouter Jansen, Bert Korvemaker, Matthijs Kappers, Haru Kitamika, Clara van Meyel, Nino Natroshvili, Arth Pixels, Chloe Prendergast, Carl Schuurbiers, Liane Verheul and Harm Zeven

Made possible by a contribution from the Ministry of Education, Culture and Science, Kees Eijrond Fonds, Mr. Paul de Gruyter stichting and Stichting Herason.

**HOLLAND
BAROQUE**
hollandbaroque.com

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

Sit back and enjoy